

ZMANÊ SANSKRÎTÎ

-4-

Evdal û Gulê bi hevra distirên

Žibo deng u peyvikên efsunî,
dengbêzê zmanê zimanan,
bêhnvedana dilda u
dilketiyên Kurdistan'ê:

Evdal'ê Zeynik'ê
(1880? – 1913?)

Rêzenaverok:

- Zmanê Sanskrîtî -1-
 - *Destpêk* (r.)
 - *Elfebeya devanāgarī ya zibo sanskrîtî* (r.)
 - *Hezmarên sanskrîtî* (r.)
 - *Tekstek* (r.)
- Zmanê Sanskrîtî -2-
 - *Dengnasiya zmanê sanskrîtî* (r.)
- Zmanê Sanskrîtî -3-
 - *Tewanga navan* (r. 3-7)
- Zmanê Sanskrîtî -4-
 - *Tewanga navan* (r. 3-6)
- Zmanê Sanskrîtî -5-
 - [] (r.)
- Zmanê Sanskrîtî -6-
 - [] (r.)
- Zmanê Sanskrîtî -7-
 - [] (r.)
- Zmanê Sanskrîtî -8-
 - [] (r.)
- Zmanê Sanskrîtî -9-
 - [] (r.)
- Zmanê Sanskrîtî -10-
 - [] (r.)
- ...

- Wateyên Nîsanokan/Sembolan (r. 7)
- Wateyên Kurtenivîsan (r. 8-21)

TEWANGA NAVAN -4-

Tewanga raayên bi dengdêrên drêz *-ī, -ū*

Di zmanê sanskrîtî da merî dikane navên bi raayên *-ī*- u *-ū* bike du bes, ango merî dikane wekî raayên bi *yekkîte* u *pirrkîte* bi nav bike.

§ 11. Tewanga raayên bi dengdêrên drêz *-ī, -ū* yên mê:

- ▶ skt. *dhī-* m. «hiş» (≈ av. °*δī-* m.: < arpaş. arnv. arpêş. **d^hiH-* < hepaş. **d^hiH-* m. «dêhn, nêrîn m.»)
- ▶ skt. *bhū-* m. «erd, cîhan, cîgeh» (≈ îran. **bū-* m.: < arpaş. arnv. arpêş. **b^húH₂-* < hepaş. **b^húH₂-* m.)

Raayên bi *yekkîte*

yekanî

T-XWA	<i>dhīḥ</i>	<i>bhūḥ</i>
T-HO	<i>dhīḥ</i>	<i>bhūḥ</i>
T-ÎÊ	<i>dhiyam</i>	<i>bhuvam</i>
T-BI	<i>dhiyā</i>	<i>bhuvā</i>
T-RA	<i>dhiye, dhiyai</i>	<i>bhuve, bhuvai</i>
T-ŽI	<i>dhiyaḥ, dhiyāḥ</i>	<i>bhuvah, bhuvāḥ</i>
T-YÊ	<i>dhiyaḥ, dhiyāḥ</i>	<i>bhuvah, bhuvāḥ</i>
T-LI	<i>dhiyī, dhiyām</i>	<i>bhuvī, bhuvām</i>

pirranî

T-XWA	<i>dhiyaḥ</i>	<i>bhuvah</i>
T-HO	<i>dhiyaḥ</i>	<i>bhuvah</i>
T-ÎÊ	<i>dhiyaḥ</i>	<i>bhuvah</i>
T-BI	<i>dhībhiḥ</i>	<i>bhūbhiḥ</i>
T-RA	<i>dhībhyaḥ</i>	<i>bhūbhyaḥ</i>
T-ŽI	<i>dhībhyaḥ</i>	<i>bhūbhyaḥ</i>
T-YÊ	<i>dhiyām, dhīnām</i>	<i>bhuvām, bhūnām</i>
T-LI	<i>dhīṣu</i>	<i>bhūṣu</i>

duyanî

T-XWA	<i>dhiyau</i>	<i>bhuvau</i>
T-HO	<i>dhiyau</i>	<i>bhuvau</i>
T-ÎÊ	<i>dhiyau</i>	<i>bhuvau</i>
T-BI	<i>dhībhyām</i>	<i>bhūbhyām</i>
T-RA	<i>dhībhyām</i>	<i>bhūbhyām</i>
T-ŽI	<i>dhībhyām</i>	<i>bhūbhyām</i>
T-YÊ	<i>dhiyoḥ</i>	<i>bhuvoḥ</i>
T-LI	<i>dhiyoḥ</i>	<i>bhuvoḥ</i>

- ▶ skt. *śvaśrū-* m. «xwasî» (≈ îran. **x^sasrū-* m.: < arpaş. arnv. **śvaśrúH₂-* < hepaş. **śvekrúH₂-* m. «xwasî»)
- ▶ skt. *devī-* m. «xwada» (≈ av. *daēuuī-* m. «šeytan»:- < arpaş. arnv. **dajūiH₂-* < hepaş. **dejūiH₂-* m. «xwada»)

Raayên bi *pirrkîte*

yekanî

T-XWA	<i>śvaśrūḥ</i>	<i>devī</i>
-------	----------------	-------------

T-HO	<i>śvaśru</i>	<i>devi</i>
T-ÎÊ	<i>śvaśrūm</i>	<i>devīm</i>
T-BI	<i>śvaśrvā</i>	<i>devyā</i>
T-RA	<i>śvaśrvai</i>	<i>devyai</i>
T-ŽI	<i>śvaśrvāḥ</i>	<i>devyāḥ</i>
T-YÊ	<i>śvaśrāḥ</i>	<i>devyāḥ</i>
T-LI	<i>śvaśrvām</i>	<i>devyām</i>

pirranî

T-XWA	<i>śvaśrvaḥ</i>	<i>devyaḥ</i>
T-HO	<i>śvaśrvaḥ</i>	<i>devyaḥ</i>
T-ÎÊ	<i>śvaśrūḥ</i>	<i>devīḥ</i>
T-BI	<i>śvaśrūbhiḥ</i>	<i>dhevībhiḥ</i>
T-RA	<i>śvaśrūbhyaḥ</i>	<i>dhevībhyaḥ</i>
T-ŽI	<i>śvaśrūbhyaḥ</i>	<i>dhevībhyaḥ</i>
T-YÊ	<i>śvaśrūṇām</i>	<i>dhevīnām</i>
T-LI	<i>śvaśrūṣu</i>	<i>devīṣu</i>

duyanî

T-XWA	<i>śvaśrvau</i>	<i>devyau</i>
T-HO	<i>śvaśrvau</i>	<i>devyau</i>
T-ÎÊ	<i>śvaśrvau</i>	<i>devyau</i>
T-BI	<i>śvaśrūbhyām</i>	<i>dhevībhyām</i>
T-RA	<i>śvaśrūbhyām</i>	<i>dhevībhyām</i>
T-ŽI	<i>śvaśrūbhyām</i>	<i>dhevībhyām</i>
T-YÊ	<i>śvaśrvoḥ</i>	<i>devyoḥ</i>
T-LI	<i>śvaśrvoḥ</i>	<i>devyoḥ</i>

§ 12. Tewanga raayên bi *-r* yên nêr u bêhêl:

- ▶ skt. *dātar-* n. b. «dayer, yê ku dide» (≈ av. *dātar-* n.: < arpaś. arnv. **daH-tár-* < hepaś. **dEh₃-té-* n. «dayer, yê ku dide»)

yekanî

	n.	b.
T-XWA	<i>dātā</i>	<i>dātr</i>
T-HO	<i>dātaḥ</i>	<i>dātr, dātaḥ</i>
T-ÎÊ	<i>dātāram</i>	<i>dātr</i>
T-BI	<i>dātrā</i>	<i>dātrṇā</i>
T-RA	<i>dātre</i>	<i>dātrṇe</i>
T-ŽI	<i>dātuḥ</i>	<i>dātrṇaḥ</i>
T-YÊ	<i>dātuḥ</i>	<i>dātrṇaḥ</i>
T-LI	<i>dātari</i>	<i>dātrṇi</i>

duyanî

	n.	b.
T-XWA	<i>dātārau</i>	<i>dātrṇī</i>
T-HO	<i>dātārau</i>	<i>dātrṇī</i>
T-ÎÊ	<i>dātārau</i>	<i>dātrṇī</i>
T-BI	<i>dātrbhyām</i>	<i>dātrbhyām</i>
T-RA	<i>dātrbhyām</i>	<i>dātrbhyām</i>
T-ŽI	<i>dātrbhyām</i>	<i>dātrbhyām</i>

T-YÊ	<i>dātroḥ</i>	<i>dātrṇoḥ</i>
T-LI	<i>dātroḥ</i>	<i>dātrṇoḥ</i>

piranî

	n.	b.
T-XWA	<i>dātārah</i>	<i>dātṛṇi</i>
T-HO	<i>dātārah</i>	<i>dātṛṇi</i>
T-ÎÊ	<i>dātṛṇ</i>	<i>dātṛṇi</i>
T-BI	<i>dātṛbhiḥ</i>	<i>dātṛbhiḥ</i>
T-RA	<i>dātṛbhyaḥ</i>	<i>dātṛbhyaḥ</i>
T-ŽI	<i>dātṛbhyaḥ</i>	<i>dātṛbhyaḥ</i>
T-YÊ	<i>dātṛṇām</i>	<i>dātṛṇām</i>
T-LI	<i>dātṛṣu</i>	<i>dātṛṣu</i>

§ 13. Tewanga raayên bi dudengên/diftongên *-ai*, *-o*, *-au* yên nêr, bêhêl u mê:

- ▶ skt. *rayi*:- *rāy*- n. m. «mal/milk, zengîni» (≈ av. *raē/raii*:- *rāii*- n.: < arpaś. arnv. **raH-i*-/**raH-i*- < hepaś. **reh₁-i*-/**reh₁-i*- n. «mal/milk»)
- ▶ skt. *go*:- *gav*-, *gu*- n. m. «mange, naxir, ga» (≈ av. *gao*:- *gauu*-, *gu*- n. m. «ga, mange»: < arpaś. arnv. **gau*:- **gu*- < hepaś. **g^hou*:- **g^hu*- «naxir, mange, ga»)
- ▶ skt. *nau*:- *nāv*- m. «belem, lotke» (≈ av. *nāv*^o: < arpaś. arnv. **nāH₂u*:- **naH₂-u*- < hepaś. **neh₂-u*:- **neh₂-u*- «belem, lotke»)

yekanî

T-XWA	<i>rāḥ</i>	<i>gauḥ</i>	<i>nauḥ</i>
T-HO	<i>rāḥ</i>	<i>gauḥ</i>	<i>nauḥ</i>
T-ÎÊ	<i>rāyam</i>	<i>gām</i>	<i>nāvam</i>
T-BI	<i>rāvā</i>	<i>gavā</i>	<i>nāvā</i>
T-RA	<i>rāye</i>	<i>gave</i>	<i>nāve</i>
T-ŽI	<i>rāyaḥ</i>	<i>goḥ</i>	<i>nāvah</i>
T-YÊ	<i>rāyaḥ</i>	<i>goḥ</i>	<i>nāvah</i>
T-LI	<i>rāyi</i>	<i>gavi</i>	<i>nāvi</i>

duyanî

T-XWA	<i>rāyau</i>	<i>gāvau</i>	<i>nāvau</i>
T-HO	<i>rāyau</i>	<i>gāvau</i>	<i>nāvau</i>
T-ÎÊ	<i>rāyau</i>	<i>gāvau</i>	<i>nāvau</i>
T-BI	<i>rābhyām</i>	<i>gobhyām</i>	<i>naubhyām</i>
T-RA	<i>rābhyām</i>	<i>gobhyām</i>	<i>naubhyām</i>
T-ŽI	<i>rābhyām</i>	<i>gobhyām</i>	<i>naubhyām</i>
T-YÊ	<i>rāyoḥ</i>	<i>gavoḥ</i>	<i>nāvoh</i>
T-LI	<i>rāyoḥ</i>	<i>gavoḥ</i>	<i>nāvoh</i>

pirranî

T-XWA	<i>rāyaḥ</i>	<i>gāvah</i>	<i>nāvah</i>
T-HO	<i>rāyaḥ</i>	<i>gāvah</i>	<i>nāvah</i>
T-ÎÊ	<i>rāyaḥ</i>	<i>gāḥ</i>	<i>nāvah</i>
T-BI	<i>rābhiḥ</i>	<i>gobhiḥ</i>	<i>naubhiḥ</i>
T-RA	<i>rābhyaḥ</i>	<i>gobhyaḥ</i>	<i>naubhyaḥ</i>
T-ŽI	<i>rābhyaḥ</i>	<i>gobhyaḥ</i>	<i>naubhyaḥ</i>
T-YÊ	<i>rāvām</i>	<i>gavām</i>	<i>nāvām</i>
T-LI	<i>rāsu</i>	<i>goṣu</i>	<i>nauṣu</i>

Di sanskrítí da bi zêdeyí ev herdu dudengên *go-* u *nau-* derdikevin pêş.

Dîsan raayê dudengîn di bêzeya *div-*, *dyu-* (*dyau-*) m. «roo/rooz, ezman» da zî xuya dibe.
Ykn.:

► T-XWA, T-HO *dyauḥ*, T-ÎÊ *divam*, *dyām*, T-BI *divā*, T-RA *dive*, T-ŹI, T-YÊ *divaḥ*, T-LI *divi*.

Dn.:

► T-XWA, T-HO, T-ÎÊ *divau*, T-BI, T-RA, T-ŹI *dyubhyām*, T-YÊ, T-LI *divoḥ*.

Pr.:

► T-XWA, T-HO, T-ÎÊ *divaḥ*, T-BI *dyubhiḥ*, T-RA, T-ŹI *dyubhyaḥ*, T-YÊ *divām*, T-LI *dyuṣu*.

Ev dudengê *rāi-* n. m. «milk, zengîni» tenê di pirtukên nivîskî yên sanskrítí da têt hîn kirin. Lê ev peyva di literetura klasîk ya sanskrítí da xuya nabe. Tewangên dayí tenê di pirtukên rêzmanî da hee ne.

Vedî li pêş dengdaran teşeya *rayi-* u li pêş dengdêran zî ya *rāy-* nas dike.

WATEYEN NÎŞANOKAN/SEMBOLAN

- * = Teşeya ku bi navbera rekonstruksiyonê hatiye daynîn, nîşan dide.
- / = Du teşeyan, rehan, yan *zî yên* ku wekî hev in u bi hevdu ra diguherin, *zî hev* cihê dike.
- = *Žibo* dubarekirina teşeya *bêzeya* berê ya *zê mayî* ye.
- ◉ = *Žibo* *bêzeyên* bi xesar *yên* di Avesta'yê da hatiye bi kar hanîn.
- = *Žibo* dubarekirina dengên yan *zî dengdêrên* berê *yên mayî* ye.
- √ = Rehê ku bi navbera rekonstruksiyonê hatiye daynîn, nîşan dide.
- ∅ = Sifir.
- ? = Ne bi ewlehî ye.
- + = *Zêdek* (≈ plus).
- ± = *Kêm-zêde* (≈ kz.).
- + = *Žibo* teşeya raşt kirî yan *zî rawêz kirî* ya di zmanê avestî da ye.
- x = *Çeft e*.
- ~ = *Wekî hev, beramber*.
- ≈ = *heman*
- < = *Žê tê* (*zî pêvažoyeke din ya zmanekî*), wm. ariya *pêşîn* < *hîndî-ewrupiya paşîn*.
- > = *Žê dibe* (*zî pêvažoyeke din ya zmanekî*), wm. *hîndî-ewrupiya paşîn* > ariya *pêşîn*.
- ← = *Žê tê* (di nav *heman pêvažoya zmanekî* de), wm. ariya *navîn* ← ariya *pêşîn*.
- = *Žê dibe* (di nav *heman pêvažoya zmanekî* de), wm. ariya *pêşîn* → ariya *navîn*.
- ↑ = *Li zor binêre!*
- ↓ = *Li zêr binêre!*
- ↔ = (*Wateyên*) *berevazî*.
- & = *U*.
- ∪ = *Îndîrekt*.
- ? = *Wateya* *vegotina pirsyariyên* bi *heman peyvê* yan *zî mîzarê* va dide.

Ez li zêr hindek wateyên kurtenivîsên ku di beşa zmanên hîndî-ewrupî, hîndî-îranînasî (≈ hîndî-îranolojî) u îranînasîyê da (≈ îranolojî) bi giştî têne bi kar hanîn, didim. Wekî ku tê diyîn, ev hemî kurtenivîsên ku li hêra/vira hatinne dayîn, di vê gotarê da nehatinne bi kar hanîn. Bê guman ez ê hertim bi van kurtenivîsan mişul bibim u van li gorî zmanê kurdî u yên din standardîze bikim.

abl.	= ablatîf
ak.	= akuzatîf
akad.	= akadî
akt.	= aktîf
alan.	= alanî
alem.	= alemanî
amhar.	= amharî
amor.	= amorîtî
apbhr.	= apabhramşayî
aram.	= arameyî
aram-îincl.	= arameyî-încîlî
arnv.	= ariya navîn
arpaş.	= ariya paşîn
arpêş.	= ariya pêşîn
ast.	= astekî
asur.	= asurî
att.	= attî
AV	= Atharvaveda-Samhitā
av.	= avestî
av-c.	= avestiya ciwan
av-k.	= avestiya kevin
av-k/c.	= avestiya kevin/ciwan
avpêş.	= avestiya pêşîn
awor.	= aworîst
b.	= bê hêl (≈ nt.)
babl.	= babîlî
balt.	= baltî, baltîkî
balt-slav.	= baltî-slavî
bask.	= baskî
bask-n.	= baskiya nu
baxtr.	= baxtrî
bbb.	= bêze bi bêze
bdg.	= bêzeya dêyn girtî
belBk-n.	= belūciya bakuriya nu
belBş-n.	= belūciya başuriya nu
bel-k.	= belūciya kevin
bel-n.	= belūciya nu
bel-nv.	= belūciya navîn
bilb-n.	= bilbāsiya nu (≈ medBilb-n.)
bî.	= berî Îsa (≈ bM.)
blk.	= belkî (≈ dbk. «dibe ku»)

bM.	= berî Mîladê (≈ bÎ.)
bn.	= binêre!
bnx.	= bernavê xwadîtiyê (possessivpronomen)
bot.	= botanî(-k)
boyt.	= boyotî
bret.	= bretonî
bret-k.	= bretoniya kevin
bret-n.	= bretoniya nu
brît-k.	= brîtiya kevin
btn.	= berztirîn (≈ superl.)
btr.	= berztir (≈ komp.)
bulx-k.	= bulxariya kevin
bulx-n.	= bulxariya nu
bulx-nv.	= bulxariya navîn
buxr-n.	= buxariya nu (≈ îrBuxr-n., medBuxr-n.)
bžns.	= bêženasî (≈ etîmoložî)
cerm.	= cermenî
cerm-k.	= cermeniya kevin
cl.	= cîlt
cn.	= cînav (gund, navçe, bažar, herêm, welat, parzemîn)
ćecn-n.	= ćecenî
ćex-k.	= ćexiya kevin
ćex-n.	= ćexiya nu
ćîn.	= ćînî
ćînTh.	= ćîniya thayî
ćmn.	= ćemnav
ćn.	= ćiyanav
D	= didandêr (≈ dental)
da.	= dardî/dardîkî
Da	= dengdar (≈ K «konzonant»)
daBaš-n.	= dardiya baškarîkiya (garwiya/gawriya) nu
daGaw-n.	= dardiya gawar(-bat)iya nu
daGla-n.	= dardiya glangaliya nu
daGow-n.	= dardiya gowroyiya nu
dak.	= dakî
daKal-n.	= dardiya kalašeyiya nu
daKan-n.	= dardiya kanyawāliya nu
daKaš-n.	= dardiya kašmîriya nu
daKaṭ-n.	= dardiya kaṭārqaileyiya nu (≈ daWoṭ-n.)
daKho-n.	= dardiya khowariya nu
daKuh-n.	= dardiya kuhistaniya nu
daMa-n.	= dardiya mayaniya nu
daml.	= damelî (?ZN/?ZD)
daPaš-n.	= dardiya pašayiya nu
daPašAr-n.	= dardiya pašayiya aretî ya nu
daPašČîl-n.	= dardiya pašayiya čîlasî ya nu
daPašDar-n.	= dardiya pašayiya darra-î nūr ya nu
daPašGul-n.	= dardiya pašayiya gulbaharî ya nu
daPašKaṅ-n.	= dardiya pašayiya kaṅdakî ya nu
daPašKuṛ-n.	= dardiya pašayiya kuṛangalî ya nu
daPašLau-n.	= dardiya pašayiya laṭrowanî ya nu

daPašŠe-n.	= dardiya pašayiya šewayî ya nu
daPašWeg-n.	= dardiya pašayiya wegalî ya nu
daPhal-n.	= dardiya phalûrayiya (palolayiya) nu
daŠîn-n.	= dardiya šînanyiya nu
daŠînGur-n.	= dardiya šînayiya guresî ya nu
daŠînCîc-n.	= dardiya šînayiya cîcelûtî (punyalî) ya nu
daŠînKuhl-n.	= dardiya šînayiya kuhistaniya li Îndus'ê ya nu
daŠînPal-n.	= dardiya šînayiya palesî ya nu
daŠum-n.	= dardiya šumaštiya nu
dat.	= datîf
daTîr-n.	= dardiya tîrahiya nu
daTor-n.	= dardiya torwaliya nu
daWoṭ-n.	= dardiya Woṭpûriya nu (≈ daKaṭ-n.)
dbk.	= dibe ku (≈ blk. = belkî)
dć.	= daćek
demot.	= demotî
denîm-k.	= denîmarkiya kevin
denîm-n.	= denîmarkiya nu
denom.	= denomînatîf
dezîder.	= dezîderatîf
Dê	= dengdêr (≈ V «vokal»)
dg.	= digel (≈ lg. «ligel»)
dim.	= dimilî (≈ kirdkî/kirmanckî/zazakî)
dor.	= dorî
draw-n.	= drawîdiya nu
du.	= duyanî
efrîk.	= efrîkayî
efx-n.	= efxenî (≈ pašt-n.)
efxWez-n.	= efxaniya wezîrî ya nu
el.	= elamî
elbn.	= elbanî (≈ ernd.)
elm-k.	= elmeniya kevin
elm-kb.	= elmeniya kevin ya bilind
elm-n.	= elmeniya nu
elm-nvb.	= elmeniya navîn ya bilind
elm-nvzê.	= elmeniya navîn ya zêrîn
engls.	= englosexsonî
ereb.	= erebî
erebk.	= erebî(-ze) kirî
erm.	= ermenî
erm-k.	= ermeniya kevin
erm-n.	= ermeniya nu
erm-nv.	= ermeniya navîn
ernd.	= ernawudî (≈ elbn.)
eskm-n.	= eskîmoyiya nu
etiy.	= etiyopî (≈ habeşî)
etrus-k.	= etruskiya kevin
eyol-k.	= eyoliya kevin
fars-k.	= farsiya kevin (≈ f-k.)
fars-n.	= farsiya nu (≈ f-n.)
fars-nv.	= farsiya navîn (≈ f-nv., pehl.)

fars-nv.T.	= farsiya navîn ya zî Turfan'ê (≈ f-nv.T.)
farsSo-n.	= farsiya somghûniya nu
fen.	= fenîkî
fg.	= ferheng
fîn-k.	= fîniya kevin
fîn-n.	= fîniya nu
fîn-ugr.	= fînî-ugrî
f-k.	= farsiya kevin (≈ fars-k.)
f-k.(-aram.)	= farsiya kevin (ya bi arameyî)
flem-k.	= flemiya kevin
f-n.	= farsiya nu (≈ fars-n.)
f-nv.	= farsiya navîn (≈ fars-nv., pehl.)
f-nv.T.	= farsiya navîn ya zî Turfan'ê (≈ fars-nv.T.)
frenk-k.	= frenkiya kevin
frenk-nv.	= frenkiya navîn
frenk-n.	= frenkiya nu
frens-k.	= frensiya kevin
frens-kb.	= frensiya kevin ya bakurî
frens-n.	= frensiya nu
frens-nv.	= frensiya navîn
frîg.	= frîgî
frîg-k.	= frîgiya kevin
frîg-n.	= frîgiya nu
frîz-k.	= frîziya kevin
gal.	= galî
gask-k.	= gaskogniya kevin
gask-n.	= gaskogniya nu
gebr-n.	= gebrî (≈ îrGebr-n.)
geg.	= gegî
gel.	= gelî
gen.	= genîtîf
gez-n.	= geziya nu (≈ îrGez-n.)
gîl.	= gîlakî
giln.	= gilânî (≈ îrGiln-n.)
gn.	= gelnav
got.	= gotî
har-nv.	= hîndî-ariya navîn
harpaś.	= hîndî-ariya paśîn
harpêś.	= hîndî-ariya pêśîn
hbb.	= hev berî bike bi ... (≈ rbb.)
hc.	= heman cî
he.	= hîndî-ewrupî
he-nv.	= hîndî-ewrupiya navîn
hepaś.	= hîndî-ewrupiya paśîn
hepêś.	= hîndî-ewrupiya pêśîn
het.	= hetîtî
hînd.	= hîndî
hînd-k. (ep./kl.)	= hîndiya kevin (ya epîk, klasîk)
hîsp.	= hîspanî
ho.	= hoker
hold-k.	= holendiya kevin

hold-n.	= holendiya nu
hom.	= homerî
hrn.	= herênî (≈ pozîtîf)
hur.	= hurrî
hwd.	= her wekî din
îbr.	= îbranî
îbr.-aram.	= îbranî-arameyî
îbr-k.	= îbraniya kevin
îbr-n.	= îbraniya nu
îe.	= îndî-ewrupî (≈ he.)
îlr.	= îlîrî
îlrBk.	= îlîriya bakurî
îndon.	= îndonezî
îngl-k.	= înglîziya kevin
îngl-n.	= înglîziya nu
îngl-nv.	= înglîziya navîn
înf.	= înfîks (≈ navl.)
înz.	= înzunktîf
înstr.	= înstrumental
îpf.	= împperfekt
îptf.	= împeratîf
îr.	= îranî (≈ îran.)
îran.	= îranî (≈ îr.)
îran-k.	= îraniya kevin (≈ îr-k.)
îran-n.	= îraniya nu
îran-nv.	= îraniya navîn
îrar-nv.	= îranî-ariya navîn
îrarpaş.	= îranî-ariya paşîn
îrarpêş.	= îranî-ariya pêşîn
îrBk.	= îraniya bakurî
îrBk-n.	= îraniya bakuriya nu
îrBk-nv.	= îraniya bakuriya navîn
îrBkRa.	= îraniya bakur-rožavayî
îrBkRa-k.	= îraniya bakur-rožavayiya kevin
îrBkRa-n.	= îraniya bakur-rožavayiya nu
îrBkRa-nv.	= îraniya bakur-rožavayiya navîn
îrBşRa.	= îraniya başur-rožavayî
îrBşRa-k.	= îraniya başur-rožavayiya kevin
îrBşRa-n.	= îraniya başur-rožavayiya nu
îrBşRa-nv.	= îraniya başur-rožavayiya navîn
îrBuxr-n.	= îraniya buxariya nu (≈ buxr-n., medBuxr-n.)
îrCewş-n.	= îraniya cewşeqāniya/cowşeqāniya nu (≈ medCewş-n.)
îrGebr-n.	= îraniya gebriya nu (≈ gebr-n., medGebr-n.)
îrGez-n.	= îraniya geziya nu (≈ gez-n., medGez-n.)
îrGiln-n.	= îraniya gilāniya nu (≈ giln-n., medGiln-n.)
îrîsf-n.	= îraniya îsfehaniya nu (≈ medîsf-n.)
îr-k.	= îraniya kevin (≈ îran-k.)
îrl-k.	= îrlandiya kevin
îrKāş-n.	= îraniya kāşāniya nu (≈ kāş-n., medKāş-n.)
îrKeş-n.	= îraniya keşeyiya nu (≈ medKeş-n.)
îrKewr-n.	= îraniya kewroniya nu (≈ medKewr-n.)

îrKohr-n.	= îraniya kohrūdiya nu (≈ medKohr-n.)
îrl-n.	= îrlandiya nu
îrl-nv.	= îrlandiya navîn
îrMāzn-n.	= îraniya māzenderāniya nu (≈ māzn-n., medMāzn-n.)
îrMehl-n.	= îraniya mehelletiya nu (≈ medMehl-n.)
îrMeym-n.	= îraniya meymeniya nu (≈ medMeym-n.)
îrNāyn-n.	= îraniya nāyîniya nu (≈ medNāyn-n.)
îrNatn-n.	= îraniya natenziya nu (≈ medNatn-n.)
îrQelc-n.	= îraniya qeleciya nu (≈ qelc-n., medQelc-n.)
îrRh-k.	= îraniya rožhilatiya kevin
îrRh-n.	= îraniya rožhilatiya nu
îrRh-nv.	= îraniya rožhilatiya navîn
îrSed-n.	= îraniya se-dehiya nu (≈ medSed-n.)
îrTāl-n.	= îraniya tāliya nu (≈ medTāl-n.)
îrVōnš-n.	= îraniya vōnîšūniya nu (≈ medVōnš-n.)
îrXors-n.	= îraniya xorāsāniya nu (≈ medXors-n.)
îrXuns-n.	= îraniya xunsāriya nu (≈ medXuns-n.)
îrYez-n.	= îraniya yezdiya nu (≈ yez-n., medYez-n.)
îrZefr-n.	= îraniya zefreyiya nu (≈ medZefr-n.)
îtal.	= îtalî/îtaliyanî
îtal-hk.	= îtaliya herî kevin
îtal-k.	= îtaliya kevin
îtal-nv.	= îtaliya navîn
îyon.	= îyonî
îzl-k.	= îzlandiya kevin
îzl-n.	= îzlandiya nu
zap.	= zaponî
zn.	= zinnav
K	= konzonant (≈ Da «dengdar»)
kapad.	= kapadokî
kašb.	= kašubî
kāš-n.	= kāšāniya nu (≈ îrKāš-n., medKāš-n.)
kawuz.	= kawuzatîf
kelt.	= keltî
keltîb.	= keltîberî
khot-k.	= khotansakiya kevin
khot-nv.	= khotansakiya navîn
kîmr.	= kîmerî
kîmr-k.	= kîmeriya kevin
kîmr-n.	= kîmeriya nu
kîmr-nv.	= kîmeriya navîn
komp.	= komperatîf (≈ btr.)
konž.	= konžunktîf
kopt.	= koptî
korn.	= kornî
korn-k.	= korniya kevin
korn-n.	= korniya nu
korn-nv.	= korniya navîn
kr.	= kiryar/kirar (≈ fîl)
krd.	= kirdkî (≈ kirmanckî/zazakî/dimilî)
krrd.	= kiryara rengdêrî

kror.	= kroraŋî
ks.	= kes (≈ şexs)
ku.	= kurdî (≈ kurd.: Zaraveyê kurmançî, kirmanckî/goranî, soranî, lorî)
kuAbd-n.	= kurdiya abādeyiya nu
kuAmrl-k.	= kurdiya amārluyiya kevin
kuAmrl-n.	= kurdiya amārluyiya nu (li Xorasan'ê)
kuAmrl-nv.	= kurdiya amārluyiya navîn
kuArdl-n.	= kurdiya ardelāniya nu
kuBā-n.	= kurdiya bābāyiya nu
kuBācl-n.	= kurdiya bācelāniya nu
kuBaxt-hk.	= kurdiya baxtiyāriya herî kevin
kuBaxt-k.	= kurdiya baxtiyāriya kevin
kuBaxt-n.	= kurdiya baxtiyāriya nu
kuBaxt-nv.	= kurdiya baxtiyāriya navîn
kuBilb-n.	= kurdiya bilbāsiya nu
kuBkRa-k.	= kurdiya bakur-rozavayiya kevin
kuBkRa-n.	= kurdiya bakur-rozavayiya nu
kuBkRa-nv.	= kurdiya bakur-rozavayiya navîn
kuBot-n.	= kurdiya botaniya nu
kuBşR-k.	= kurdiya başur-rozavayiya kevin
kuBşR-n.	= kurdiya başur-rozavayiya nu
kuBşR-nv.	= kurdiya başur-rozavayiya navîn
kuCāf-n.	= kurdiya cāfiya nu
kuFeyl-n.	= kurdiya feyîliya nu
kuGehw-n.	= kurdiya gehwāreyiya nu
kuGelb-n.	= kurdiya gelbāxiya nu
kuGers-k.	= kurdiya gerūsiya kevin
kuGers-n.	= kurdiya gerūsiya nu
kuGers-nv.	= kurdiya gerūsiya navîn
kuGör-hk.	= kurdiya gōrāniya herî kevin
kuGör-k.	= kurdiya gōrāniya kevin (≈ kuHew-k.)
kuGör-n.	= kurdiya gōrāniya nu (≈ kuHew-n.)
kuGör-nv.	= kurdiya gōrāniya navîn (≈ kuHew-nv.)
kuHeq-n.	= kurdiya heqqariya nu
kuHew-k.	= kurdiya hewremāniya nu (≈ kuGör-k.)
kuHewLu-n.	= kurdiya hewremāniya luhonî ya nu
kuHew-n.	= kurdiya hewremāniya nu (≈ kuGör-n.)
kuHew-nv.	= kurdiya hewremāniya nu (≈ kuGör-nv.)
kuKelh-k.	= kurdiya kelhūriya kevin
kuKeln-k.	= kurdiya kelūn-abdūyiya kevin
kuKeln-n.	= kurdiya kelūn-abdūyiya nu
kuKeln-nv.	= kurdiya kelūn-abdūyiya navîn
kuKelh-n.	= kurdiya kelhūriya nu
kuKelh-nv.	= kurdiya kelhūriya nu
kuKend-n.	= kurdiya kendūleyiya nu
kuKerm-k.	= kurdiya kermānşāhiya kevin
kuKerm-n.	= kurdiya kermānşāhiya nu
kuKerm-nv.	= kurdiya kermānşāhiya navîn
kuKirm-hk.	= kurdiya kirmānckiya herî kevin (≈ kirdkî/zazakî/dimilî)
kuKirm-k.	= kurdiya kirmānckiya kevin (≈ kirdkî/zazakî/dimilî)
kuKirm-n.	= kurdiya kirmānckiya nu (≈ kirdkî/zazakî/dimilî)

kuKirm-nv.	= kurdiya kirmānckiya navîn (≈ kirdkî/zazakî/dimilî)
kuKrd-hk.	= kurdiya kirdkiya herî kevin (≈ kirmanckî/zazakî/dimilî)
kuKrd-k.	= kurdiya kirdkiya kevin (≈ kirmanckî/zazakî/dimilî)
kuKrd-n.	= kurdiya kirdkiya nu (≈ kirmanckî/zazakî/dimilî)
kuKrd-nv.	= kurdiya kirdkiya navîn (≈ kirmanckî/zazakî/dimilî)
kuKuc-n.	= kurdiya kucuriya nu
kuKurm-hk.	= kurdiya kurmānciya herî kevin
kuKurm-k.	= kurdiya kurmānciya kevin
kuKurm-n.	= kurdiya kurmānciya nu
kuKurm-nv.	= kurdiya kurmānciya navîn
kuLek-n.	= kurdiya lekkiya nu
kuLō-n.	= kurdiya lōlōyiya nu
kuLōr-n.	= kurdiya lōriya nu
kuMams-n.	= kurdiya mamaseniya nu
kuMāz-n.	= kurdiya māzenderāniya nu
kuMêrd-n.	= kurdiya Mêrdîn'ê ya nu
kuMuk-hk.	= kurdiya mukriya herî kevin
kuMuk-k.	= kurdiya mukriya kevin
kuMuk-n.	= kurdiya mukriya nu
kuMuk-nv.	= kurdiya mukriya navîn
kurd.	= kurdî (≈ ku./kurd-n.: kurmancî, kirmanckî/goranî, soranî, lorî)
kurd-hk.	= kurdiya herî kevin
kurd-n.	= kurdiya nu (≈ ku./kurd.: kurmancî, kirmanckî/goranî, soranî, lorî)
kurd-nv.	= kurdiya navîn
kurm.	= kurmancî (≈ kirdasî)
kuRîc-n.	= kurdiya rîcābiya nu
kuRža-n.	= kurdiya rožavayiya nu
kuRžh-n.	= kurdiya rožhilatiya nu
kuSem-n.	= kurdiya semnāniya nu
kuSen-n.	= kurdiya sennāyiya nu
kuSilm-n.	= kurdiya silêmaniya nu
kuSîv-k.	= kurdiya sîvandiya kevin
kuSîv-n.	= kurdiya sîvandiya nu
kuSîv-nv.	= kurdiya sîvandiya navîn
kuSō-n.	= kurdiya sōyiya nu
kuSōr-hk.	= kurdiya sōraniya herî kevin
kuSōr-k.	= kurdiya sōraniya kevin
kuSōr-n.	= kurdiya sōraniya nu
kuSōr-nv.	= kurdiya sōraniya navîn
kušbaxtr.	= kušanbaxtrî
kuTal-n.	= kurdiya talehedeşkiya nu
kuTūr-n.	= kurdiya tūr 'abdîniya nu
kuXōc-n.	= kurdiya xōcāvendiya nu
kuXors-n.	= kurdiya xorāsāniya nu
kuZā-hk.	= kurdiya zāzākiya herî kevin (≈ kirdkî/kirmanckî/dimilî)
kuZā-k.	= kurdiya zāzākiya kevin (≈ kirdkî/kirmanckî/dimilî)
kuZā-n.	= kurdiya zāzākiya nu (≈ kirdkî/kirmanckî/dimilî)
kuZā-nv.	= kurdiya zāzākiya navîn (≈ kirdkî/kirmanckî/dimilî)
kuZeng-n.	= kurdiya zengeniya nu
kuZerd-n.	= kurdiya zerdeyiya nu
kz.	= kê-m-zêde

L	= lêvdêr (≈ labîal)
lat.	= latîni
lat-brd.	= latîniya beredayî
lat-k.	= latîniya kevin
lat-n.	= latîniya nu
lat-nv.	= latîniya navîn
lat-pa.	= latîniya paşîn
lcd.	= li ciyê dayî (≈ lsd.)
let.	= letonî/letonyayî
let-k.	= letoniya kevin
let-n.	= letoniya nu
lezb.	= lezbî
lg.	= ligel (≈ dg. = digel)
lhc.	= li heman ciyî
lhd.	= li hêla din
lîd.	= lîdî/lîdiyayî
lîgr.	= lîgurî
lîk.	= lîkî/lîkiyayî
lît-k.	= lîtvaniya kevin
lît-n.	= lîtvaniya nu
lît-zê.	= lîtvaniya zêrîn (≈ zemayîtî)
lok.	= lokatîf
lomb.	= lombardî
lsd.	= li şuna dayî (≈ lcd.)
luv.	= luvî
luvM.	= luviya mizmarî/mîxî
m.	= mê
ma.	= mediya-aspîrata
macr-k.	= macariya kevin
macr-n.	= macariya nu
mand.	= mandeyî
maym.	= maymayî
mayn.	= mayanî (ZD)
māzn-n.	= māzenderānî (≈ îrMāzn-n., medMāzn-n.)
me.	= mediyum
med.	= medî (≈ med-k.)
medBilb-n.	= mediya bilbāsiya nu (≈ bilb-n.)
medBuxr-n.	= mediya buxariya nu (≈ îrBuxr-n., buxr-n.)
medCewş-n.	= îraniya cewşeqāniya/cowşeqāniya nu (≈ îrCewş-n.)
medGebr-n.	= îraniya gebriya nu (≈ gebr-n., îrGebr-n.)
medGez-n.	= îraniya geziya nu (≈ gez-n., îrGez-n.)
medGiln-n.	= îraniya gilāniya nu (≈ giln-n., îrGiln-n.)
med-hk.	= mediya herî kevin
medÎsf-n.	= îraniya îsfehaniya nu (≈ îrÎsf-n.)
med-k.	= mediya kevin (≈ med.)
medKāş-n.	= mediya kāşāniya nu (≈ kāş-n., îrKāş-n.)
medKeş-n.	= îraniya keşeyiya nu (≈ îrKeş-n.)
medKewr-n.	= îraniya kewroniya nu (≈ îrKewr-n.)
medKohr-n.	= îraniya kohrūdiya nu (≈ îrKohr-n.)
medMāzn-n.	= mediya māzenderāniya nu (≈ māzn-n., îrMāzn-n.)
medMehl-n.	= îraniya mehletiya nu (≈ îrMehl-n.)

medMeym-n.	= îraniya meymeniya nu (≈ îrMeym-n.)
medNāyn-n.	= îraniya nāyîniya nu (≈ îrNāyn-n.)
medNatn-n.	= îraniya natenziya nu (≈ îrNatn-n.)
med-nv.	= mediya navîn
medQelc-n.	= îraniya qeleciya nu (≈ qelc-n., îrQelc-n.)
medSed-n.	= îraniya se-dehiya nu (≈ îrSed-n.)
medTāl-n.	= îraniya tāliya nu (≈ îrTāl-n.)
medVönš-n.	= îraniya vönîšûniya nu (≈ îrVönš-n.)
medXors-n.	= îraniya xorāsāniya nu (≈ îrXors-n.)
medXuns-n.	= îraniya xunsāriya nu (≈ îrXuns-n.)
medYez-n.	= îraniya yezdiya nu (≈ yez-n., îrYez-n.)
medZefr-n.	= îraniya zefreyiya nu (≈ îrZefr-n.)
mekd.	= mekedonî/mekedonyayî
mes.	= mesafî
mîk.	= mîkenî
mîl-k.	= mîlandiya kevin
mît.	= mîtannî
mn.	= mêrnav
moxl-k.	= moxoliya kevin
moxl-n.	= moxoliya nu
mun-n.	= munjiya nu (≈ yîd-n. ≈ ? ZP)
n.	= nêr
na.	= navîn
navl.	= navlêk (≈ înf.)
nepl-n.	= nepaliya nu
nf.	= nifş
nestor.	= nestoryanî
nom.	= nomînatîf
nord-hk.	= nordiya herî kevin
nord-k.	= nordiya kevin
norm-k.	= normaniya nu
norw-nv.	= norweçiya navîn
norw-n.	= norweçiya nu
nt.	= noytrum (≈ b.)
nu.	= nurîstanî
nuAşk-n.	= nurîstaniya aşkuniya nu
nuKat-n.	= nurîstaniya katiya nu
nuPra-n.	= nurîstaniya prasuniya nu
nuTre-n.	= nurîstaniya tregmiya nu
nuWai-n.	= nurîstaniya waigeliya nu
nyn.	= neyînî (≈ negatîf)
obl.	= oblîkus
opt.	= optatîf
õrm-n.	= õrmurî (lg. parç-n.)
osk.	= oskî
osk-k.	= oskiya kevin
osm.	= osmanî
ost-k.	= osetiya kevin
ost-n.	= osetî
ost-nv.	= osetiya navîn
p.	= (rupela/ên) pêra

P	= pozdêr (≈ nazal)
pā.	= paśîn
pahRa-n.	= pahariya rožavayiya nu (≈ pog-n.)
pal.	= palî
palm.	= palmîrenî
pann.	= pannonî
parč-n.	= parāčiya nu (lg. ōrm-n.)
pars-n.	= parsiya nu
part-k.	= partiya kevin
part-nv.	= partiya navîn
part-nv.S.	= partiya navîn ya źi nivîsarên dewleta sāsānî
part-nv.T.	= partiya navîn ya źi Turfan'ê
pas.	= paśîf
paš.	= pašaî (ZD)
paśl.	= paślêk (≈ suf.)
pašt-k.	= paštuyiya kevin
pašt-n.	= paštuyiya nu (≈ efx.)
pašt-nv.	= paštuyiya navîn
pāz.	= pāzendî (≈ pehl.Pz.)
pehl.	= pehlevî (≈ fars-nv.)
pehl.Ps.	= pehleviya psalmenî (≈ psal.)
pehl.Pz.	= pehleviya pāzendî (≈ pāz.)
pehl.S.	= pehleviya źi nivîsarên dewleta sāsānî
pehl.Z.	= pehleviya Zarathuštra'yî
pelg.	= pelîgnî
penc.	= pencabî
perf.	= perfekt
peyon.	= peyonî
pê.	= pêśîn
pêškr.	= pêškiryar
pêśl.	= pêślêk (≈ pref.)
pî.	= paś/piśtî Îsa (≈ pM.)
pm.	= pamîrî
pM.	= paś/piśtî mîladê (≈ pî.)
pmBar-n.	= pamîriya bartangiya nu
pmÎšk-n.	= pamîriya îškāšmiya nu
pmRoš-n.	= pamîriya rošaniya nu
pmRošr-n.	= pamîriya rošorviya nu
pmSan-n.	= pamîriya sanglîčiya nu
pmSar-n.	= pamîriya sariqoliya nu
pmŠuy-n.	= pamîriya šuyniya nu
pmWax-n.	= pamîriya waxiya nu
pmYaz-n.	= pamîriya yazylāmiya nu
pmZēb-n.	= pamîriya zēbākiya nu
pog-n.	= poguliya nu (≈ zaraveya pahRa-n.)
polb.	= polabî
polîn.	= polînezî
poln-k.	= poloniya kevin
poln-n.	= poloniya nu
port.	= portekîzî
pr.	= pirranî

pk.	= prākṛit
pras.	= prasunî (ZN)
pref.	= prefîks (≈ pêşl.)
prez.	= prezins
prus-k.	= prusyayiya kevin
psal.	= psalmenî (≈ pehl.Ps.)
pts.	= partîsîp
qelc-n.	= qeleciya nu (≈ îrQelc-n.)
r.	= rupel, ruper
R.	= reg, reh, rayek
rayet.	= rayetî
rbb.	= ru berî hev bike bi ... (≈ hbb.)
rd.	= rengdêr
Rîr-n.	= rozhilatiya îraniya nu
Rîr-k.	= rozhilatiya îraniya kevin
rod.	= rodî
rumn.	= rumenî
rus-bç.	= rusiya biçuk
rus-k.	= rusiya kevin
rus-n.	= rusiya nu
rus-nv.	= rusiya navîn
rus-sp.	= rusiya spî
RV	= Ṛg-Veda-Samhitā
sabîn.	= sabînî
sak-nv.	= sakiya navîn (≈ khot-nv.)
sarm.	= sarmatî
semt.	= semîtî
semn-n.	= semnāniya nu
sexs-k.	= sexsoniya/sexsiya kevin
sirb-n.	= sirbî
sirb-xirv.	= sirbî-xirvatî
sînd-n.	= sîndiya nu
sîng-h-n.	= sînghaleziya nu
skît-k.	= skîtiya kevin
skr.	= sanskritî
slav-hk.	= slaviya herî kevin
slav-kd.	= slaviya kevin ya dêrê
slov.	= slovakî
slow-k	= slowniya kevin
slow-n.	= slowniya nu
sn.	= ser(e)nav
sogd-k.	= sogdiya kevin
sogd-n.	= sogdiya nu (≈ ? yay-n.)
sogd-nv.	= sogdiya navîn
sogd-nv.M./X.	= sogdiya navîn ya manîxeyî/xrîstiyani
sor.	= sorānî
sorb.	= sorbî
spen-k.	= speniya kevin
span-n.	= speniya nu
suf.	= sufîks (≈ paşl.)
sum.	= sumerî

superl.	= superlatîf (≈ btn.)
sur.	= surî
swêd-k.	= swêdiya kevin
swêd-n.	= swêdiya nu
śot.	= śottî
T	= tewang
ta.	= tenuyîs-aspîrata
tâc.	= tâcîkî
talm.	= talmudî
tatr.	= tatarî
tć.	= teśeya (nuh-)ćêkirî
td.	= teśeya dirêž
te.	= tenuyîs
tirk.	= tirkî
tîbt.	= tîbetî
tk.	= teśeya kurt/kin
tn.	= teśeya navîn/normal
tns.	= teśenasî (≈ morfolozî)
tosk.	= toskî/toskanî
tox-k.A./B.	= toxariya kevin A/B
trek.	= trekî/trekyayî
twg.	= tewang
ugar.	= ugarîtî
ugr.	= ugrî
umbr.	= umbrî
umbr-k.	= umbriya kevin
umbr-n.	= umbriya nu
url-alt.	= uralî-altayî
V	= vokal (≈ Dê «dengdêr»)
Vd.	= Vendîdād/Vîdēvdād
ved.	= vedî
vent.	= venetî
vent-îlr.	= venetî-îlîrî
vok.	= vokatîf
want-n.	= wanetsiya nu
wm.	= wekî mînak
wns.	= watenasî (≈ semantîk)
wpehl.	= wergera pehlevî
xîrv-n.	= xîrvatî
xors-n.	= xorāsānî (≈ îrXors-n., medXors-n.)
xōrz.	= xōrezmî (≈ xwārz.)
xuns.	= xunsārî (≈ îrXuns-n., medXuns-n.)
xwārz.	= xwārezmî (≈ xōrz.)
Y.	= Yasna
yay-n.	= yaynōbî (≈ ? sogd-n.)
yez-n.	= yezdiya nu (≈ îrYez-n., medYez-n.)
yîd-n.	= yîdyāhî (≈ mun-n. ≈ ? ZP)
yž.	= yan žî
yd.	= ya/yê/yên din
yk.	= yekanî
yonBîz.	= yonaniya bîzansî

yon-k. (ep. poy.)	= yonaniya kevin (ya epîk u poyetîk)
yon-n.	= yonaniya nu
yon-nv.	= yonaniya navîn
Yt.	= Yašt
zā.	= zāzākî (≈ kirdkî/kirmanckî/dimilî)
zarv.	= zaraveyî (≈ diyalektî, lehceyî)
ZD	= Zaraveyên Dardîk (≈ Zmanên Dardîk)
ZN	= Zaraveyên Nurîstanî (≈ Zmanên Nurîstan'î)
ZP	= Zaraveyên Pamîrî (≈ Zmanên Pamîr'î)
žemt.	= žemayîti (≈ lîtvaniya žêrîn)
žê.	= žêrîn
žo.	= žorîn